

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vsa leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " " " 4.50 "
za četrt leta 1.50; " " " 2.25 "
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložne naročilnice se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vrstic v petih; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 25. Odprt reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je m. c. •

Govor

poslanca Iv. Nabergoja v seji državnega zbora dne 28. aprila 1890.

Visoka zbornica! Dovolite mi častiti gospodje, da obrnem pozornost Vašo na odnošaje slovenskega šolstva v Trstu in po njega okolici, in da kolikor mōči na kratko opišem krivice, katere trpe Tržaški Slovenci glede naučnih zavodov. Dolžnost, da o tem govorim v tej visokej zbornici, je tem nujnejša, ker smo čuli na vsa dosedanja dokazivanja častitih mojih somišljenikov stereotipen ugovor, da mesto Tržaško v polnej meri skrbi za naučne potrebe Tržaškega slovenskega prebivalstva. Hotelo se je celo se številkami podprti drzno to trditve. Trdilo se je, da mesto Tržaško v svojej velikodušnosti vzdržuje za Slovence nič manj nego 11 narodnih šol se slovenskim učnim jezikom, dočim obstoji samo 10 takih šol z italijanskim učnim jezikom. Trditi smem, da se potrpežljive številke neso z lépa tako alorabile, nego v tem slučaju, ko so naravno statistiko na pomoč klicali proti našim opravičenim pritožbam.

In zakaj, gospodje moji? Stvar je jako jednostavna!

Mestna občina Tržaška, katerej pripada tudi takozvani teritorij, je glede na nje razsežnost jedna največjih občin v monarhiji, kajti obseza proctor 94.6 kvadratnih kilometrov in je tako rekoč mala provincija za-se.

Onih 11 slovenskih šol — v resnici jih je samo 10, kar izrečno konstatujem — pa brezizjemno neso v mestu samem, ampak po okolici; oddaljene so od mestnega središča in raztrešene ob skrajnej periferiji mestnega obsežja. Šola v Sv. Križu oddaljena je na pr. celih 16 kilometrov (Čujte! na desni.) od mesta, ona na Proseku 11 kilometrov, na Opčinah 10 kilometrov, dočim znaša daljavo od mesta samega do šol v Trebčah in Bazovici 13, oziroma 12 kilometrov. (Čujte! na desni.) Bližje mestu so samo šole v Katinari (5 kilometrov), Škednju in Barkovljah (po 4 kilometre) in oni pri sv. Ivanu in Rojanu, katerih prva je 3, druga 2 kilometra od mesta oddaljena. Glede zadnje imenovanih šol bilo bi pripomniti, da neso več čisto slovenski zavodi, kajti pri teh je mestni zastop Tržaški brez vsacega razloga osnoval italijanske paralele.

Sedaj vidite, gospodje moji, da slovenske šole morete najti le po okolici Tržaške. In kake je pa v mestu samem? Kako skrbe tu za naučne potrebe mnogobrojnega mestnega slovenskega elementa? Slovenske šole v mestu samem zahtevajo slovenski meščanski občutek, ne pa kmetje okolice, ter protestujejo proti nezasišanej, duhu državne šolske postave nasprotujočej zahtevi, da bi morali iz mesta ven pošiljati otroke svoje v oddaljene šole po okolici. In, gospodje moji, ta del mestnega prebivalstva, ki se zaveda slovenske svoje narodnosti in ki za svoje otroke zahteva pouka v slovenskem materinem jeziku, ni maloštevilen, ampak broji na tisoče. Najbolji dokaz za to je prošnja do mestnega zastopa, da se osnuje v Trstu samem slovenska narodna šola; to prošnjo je podpisalo 1423

mestnih starišev (Čujte! na desni.) kateri vsi bivajo v mestu, ne pa v okolici. Drug, nič maj jasen dokaz daje nam istina, da so po družbi sv. Cirila in Metoda ustanovljene privatne narodne šole bolj in bolj obiskovane, tako da so prostori teh šol že nedostatni. Zahtevamo torej, da se tudi za mesto Tržaško osnuje narodna šola se slov. učnim jezikom. (Odobrovanje na desni.)

Ne zahtevamo tega samo se stališča narodnosti svoje, ampak tudi se stališča avstrijske države. (Prav dobro! in bravo! na desni.) Zahteva naša opira se na britke skušnje, katerih smo obilo doživeli. Boj naš za slovenske srednje šole po Primorskej je, žal, še vedno brezuspešen; (Poslanec Klun: Žal!), čakamo še vedno razsvitljenja po svetem duhu, katero bi našega naučnega ministra do tja dovelo, da bi dal v bogim Primorskim Slovanom, kar že imajo vse druge avstrijske narodnosti. Do tedaj pa — dal Bog, da bi ta tronotek kmalu prišel — pošiljamo otroke svoje že rajše v državne nemške srednje šole, nego v italijanske mestne (Prav res! na desni.)

Tudi v državnih srednjih šolah more pri posebnih odnošajih priti v nevarnost narodnost naših otrok — in to je vsakako preteča nevarnost — ali ostane jim vsaj avstrijsko čutstvo in ne kvarise jim avstrijsko domoljubje. (Dobro, dobro, na desni.) Žalostne so skušnje, ki so jih doživeli slovenski stariši, pošiljavši otroke svoje v mestne srednje šole. Ni mi namen, koga sumničati ali tožiti, ali resnica je, da se je vcepilo otrokom slovenskih starišev, obiskujočim to srednje šole, ne le srd in sovraštvo do lastnega naroda, ampak tudi do skupne avstrijske domovine. Marsikateri obrnil je hrbet domovini svoje in se napotil čez morje v blaženo kraljestvo Italijansko, goječ nesrečne sanje in iluzije, o katerih se nadejamo, da se nikdar ne uresničijo. (Poslanec Klun in Gregorec: Dobro, dobro!)

Mi Tržaški Slovenci gotovo nesmo sovražniki italijanskega jezika in italijanske kulture; prijatelji smo poštenim Italijanom, in simpatizujemo s patrijotičnimi društvi, katerih je nemalo tudi mej italijanskim prebivalstvom; ali tega nočemo in tega se bojimo, da ne bi se otroci naši po italijanskih šolah odvrčali od narodnosti svoje in da ne bi se jih navdajalo s protiaustrijskim duhom. (Poslanec Klun in Gregorec: Dobro, dobro!)

Zahtevamo torej od naučne uprave, da primora mesto Tržaško, da osnuje v mestu samem narodno šolo se slovenskim učnim jezikom. (Poslanec dr. Vitezić: To je potrebno!)

To smemo tem bolj zahtevati, ako pomislimo, da potrosi občina Tržaška za šolske potrebe pol milijona goldinarjev na leto. (Poslanec grof Lažansky: Čujte!) katere svote le mali del pride slovenskemu prebivalstvu na dobro. Ne glede na italijansko mestno gimnazijo in italijansko mestno realko, vzdržuje občina 11 mestnih šol z italijanskim učnim jezikom in 160 šolskimi

razredi, katerim moramo prišteti še 11 paralel po okolici; za slovensko prebivalstvo, katero sestavlja skoro tretjino vsega prebivalstva, obstoje pa na 10 šolah okolice samo 30 razredov. (Čujte, čujte, na desni.) Za te šole potrošijo k večem 30.000 gl. na leto. Ostalo svoto 470.000 gl. porabijo pa za zgolj italijanske šolske potrebe. (Poslanec grof Lažansky: čujte!) Zahtevamo od vlade, da posreduje. Na zahtevo 200 starišev Ljubljanskih zaukazala je vlada takoj, da se osnuje dve nemški narodni šoli (Poslanec Gregorec: Najbrže brzojavno!); ugoditi bode morala tudi potrebam Tržaških Slovencev, katere potrebe so izražene v ulogi, podpisanej od 1423 starišev slovenske narodnosti, ako neče, da bi jej očitali pristranost. (Dobro, dobro! na desni.)

Kaj naj pa porečem o vodstvu in administraciji Tržaškega šolstva? Neverjetno, ali resnično! Dočim so po vsej državi urejeni šolski odnošaji kot posledice šolskega zakona z leta 1869, smo mi Tržaški Slovenci na slabšem, nego pred 20 leti. (Čujte! na desni.) V šolskej oblasti nemamo nobenega zastopnika, nikogar, ki bi bil zmožen našega jezika; (Čujte, čujte! na desni.) nikogar, ki bi mogel soditi o jezikovnej zmožnosti učiteljskih moči, katere nam pošiljajo. (Čujte, čujte! na desni.) Nekaj časa sem niti ne gledajo na kvalifikacijo, odločilno je le političko mišljenje prosilca. (Čujte, čujte! na desni.) To so one dobrote, s katerimi nas obsiplje velikodušnost italijanske večine. Tej večini izročeni smo na milost in nemilost; po vseh zastopih sede le njih strankarji in zapovedovalcem našim katoliškim šolam postavili so moža, kateri sicer po svojem stanu ni strokovnjak, pač pa žid po verskem, (Poslanec Luzatto: brezverec! — Klici na desni: Ostane isto, je še slabše!) in zagrizen Italijan po političkem veroizpovedanju, Govori se o izreku tega zapovedovalca našemu šolstvu: „Bisogna togliere una volta quella barriera, che divide la città dal territorio, cioè la lingua dei territoriali!“

Takoj so pri rokah, ako je treba, ne glede na stroške, osnovati italijanske šole in paralele za pest po vaseh okolice naseljenih Italijanov; najdejo pa na stotine izgovorov, da ovirajo sila-potrebno napravo slovenskih šol. Stanovaleci Gropade in Padrič prosijo že leta za jednorazrednico — otrok je tam blizo 100; daljavo do bližnje šole v Bazovici znaša 4 kilometre (Čujte, čujte na desni) in vsakemu je jasno — kdor le pozna klimatiške razmere po Krasu se zimskimi viharji — da o tem času ne more biti govora o rednem obiskovanju šole. (Odobrovanje na desni.) Ljudstvo zato želi svoje lastne šole, za katero so dani pogoji, toda brezuspešno. In zopet kolportujejo karakterističen izrek židovskega zapovedovalca našim katoliškim šolam.

„Possono domandare la scuola ancora 20 anni che non la riceveranno“. In tako se nam godi povsodi! Učiteljskih mest niti ne razpišejo, kakor bi morali; pri podeljenju službe je glavna stvar red iz italijansčine; povsod kažejo namen, italijančiti! Napisi na šolskih poslopijih, kateri so

nekdaj bili slovenski, ali vsaj italijansko-slovenski, so sedaj samo italijanski. (Poslanec grof Lažansky: Tako!), Uradni jezik slovenskih narodnih šol po okolici je izključljivo italijanski; (Čujte, čujte! na desni) celo šolska spridevala in šolska poročila izročajo se slovenskim učencem in njih starišem v italijanskem jeziku. (Klici na desni: Nezaslišano.)

Slavna vlada pa hladnokrvno dopušča nepostavne te odnošaje, da mestna provincija Tržaška že tretje desetletje pogreša lastnega šolskega zakona in do sedaj niti ni poskušala, da bi stvari uravnala pōtem naredeb, dokler ne dobimo takega zakona. (Pohvala na desni). Niti to jo ne briga, da obiskovanje šol po okolici in v mestu ni tako redno, kakor bi moralo biti.

Kdo se tudi briga za obiskovanje šol po okolici? Nikdo. Mi okoličani volimo v mestni svet, oziroma deželni zbor, 6 poslancev. In menite, da je bil od teh 6 poslancev — prav za prav 5, kajti jeden ni naše narodnosti — le jeden sam voljen v delegacijo — ta je pri nas deželni odbor, — ali pa v šolski odsek? In ti poslanci poznajo najbolje jezik in potrebe prebivalcev okolice. Ne! O naših šolah odločujejo trdi Italijani, odposlanci okolice so pa izključeni iz uprave lastnega šolstva.

Gospodje moji! To so razmere, ki bijejo v obraz pravici, kakor tudi čutstvu o političkej dostojnosti! (Pohvala na desni).

Neobhodna potreba je torej — in to ne samo se stališče ravnopravnosti, ampak tudi se stališča državnega interesa — da se uvede tudi v Trstu, ali vsaj za okolico, šolski zakon, kakoršen obstoji že mnogo let povsod drugod po Avstriji (Pohvala na desni) in da se osnujejo krajni in okrajni šolski sveti, v katerih ne bi sedeli sami strokovnjaki, ampak tudi duhovniki in kmetje.

Predlagam torej naslednjo resolucijo: „Slavna vlada se pozivlje, skrbeti pōtem naredeb za urejenje šolstva v Trstu in njega okolici, dokler ne dobimo šolskega zakona“. (Pohvala na desni).

Dovolite mi še, da izrečem par besedi o govoru gospoda ministra pri točki „centralno vodstvo“. Rekel je, da bi trebalo, ako bi se hotelo izvršiti premembe-kakor smo jih zahtevali mi in tudi italijanski poslanec, gimnazijo v Gorici razdeliti na troje in bi morali osnovati paralele za Italijane, Nemce in Slovence.

Sedaj pa vprašam, kje nje. ekscelencen v Gorici Nemce vidi? (Veselost na desni). Naj bi se mari za par nemških družin napravile nemške paralele in naj bi te bile napotje ravnopravnosti slovenskej in italijanskej narodnosti?

Po Primorskem nemški jezik ni deželni jezik; Goriški deželni zbor in statistika govorita proti temu.

Ako je vladi res na tem ležeče, da postavi odnašaje na trdno podlago, naj le skrbi za priučenje nemškega jezika, ali nemških paralel naj ne ustanovlja. S tem končam (Pohvala na desni).

Resolucija poslanca Nabergoja je bila zadostno podpirana in se je izročila budgetnemu odseku.

Snujmo konsumna društva.

III.

Najbolje bi vpevala pri nas v Trstu izvestno konsumna zadruga po načinu Italijanov; ista bi lahko svoj delokrog razširila na druge poslove; ob enem bi lahko imela svojo hranilnico, v kojoj bi se udje obvezali plačevati majhne zneske na teden ali mesec, ter bi se iz te štedilnice dajala članom — majhna posojila. Zavzemala bi tedaj mesto kreditne ali posojilne zadruge, čijih snovanje najboljši ekonomisti toplo priporočajo. Polegno bi enaka zadruga koristila malim podjetnikom, obrtnikom in trgovcem, koji bi se v svojih potrebah k njej zatekali. Zavzemala bi mesto večje hranilnice in posojilnice, koja bi v Trstu našla brez dvojbe ugodnih tal ter bi najbolje uspevala!

Zadruge so istinito velekoristni pojav novejšega časa. Korist svojo pokazale so v vseh deželah. Na Češkem in Nemškem, Francozskem in Italiji ustanovljajo zadruge in tem slična društva. Na Nemškem jel je snovati enaka društva Schultz-Delitsch l. 1848 in dosegel je veliko uspeha, opirajoč se izključljivo na delalski stan. V Italiji enako osnovana društva začetkom neso uspevala, dokler ja ni preustrojil profesor A. Luzzatti; vpeljal je namreč takozvano omejeno poroštvo; ta društva so se namreč preosnovala v nekaka brezimna društva. Misel je bila srečna in kmalu so se ta društva jela širiti in lepo razvijati. Tudi češka gospodarska, posojilna in druga društva osnovana so po tem načinu, po katerem se družtev ne vdeležujejo samo delalci, ampak tudi drugi stanovi ter prispevajo z vlaganjem glavnice k družtvenem razvoju. Samo ob sebi se razume, da mora uprava biti natančna in vestna, da se vanje privabi čim več kapitalistov.

Schultz-Delitsch se je nadejal, da se bode z zadrugami dalo rešiti pereče socialno prasanje, ali tega on ni dočakal. Zadruge so brez dvojbe velike važnosti za razvoj narodnega gospodarstva in blagostanja, kakor tudi neodvisnosti delalčeve, vender neso še dosegle zaželenih uspehov, kajti nahajajo se še v razvitku. Zadruge so važne v gospodarskem in vzgojnem oziru, kajti učé članove štedljivosti in varčnosti, skrbnosti in opreznosti. Zadrugari jednomiselno skrbé, da njih zadruga škode ne trpi, ampak, da se glavnica večja in krepi.

Jako razširjene in vcepljene v narodno življenje so zadruge na Ruskem. „Mir“ in „artel“ so prastare ruske uredbe; zadnja je obstojala že v 13. stoletju. „Artel“ zove se zveza delalcev, da izgotovijo kako podjetje; zidarji, lončarji, ribiči, lovci itd. sklepajo mej seboj zadrugo, zvano „artel“, ter volijo starosto. Zadržno imetje je občno, radi česar dogaja se na Ruskem, kar je v družih deželah nemožno: imetje je povsod varno.

Zadržno življenje je Slovanom prirojeno; še dandanes se na severju in jugu deloma goji in procvita. Čim bolj so se tuji širili v slovanske dežele, tem bolj se je zadržno življenje jelo podirati. O starodavnih „zadrugah“ ni na Slovenskem več ni duha ni sluha. Umestno in koristno, dá velepotrebno je, da si snujemo delalske in druge zadruge, da se združujemo v zadržno življenje, od kojega je odvisen naš gmotni in narodni obstoj.

„Cujus regio illius et religio“ — čigar dežela, tega je tudi vera — po tem gaslu veli so se Rimljani in tega slóva se držijo tudi novejši narodi, nemški in laški, katera pred vsem gledata, da si deželo gmotno podvržeta in na to tudi moralno nadnjo vladata. Nemci ustanovljajo podružnice Súdmarke, Lahji klanjajo se kapitalistom, kateri na Primorskem, posebno pa v Trstu, igrajo mogočno ulogo. Ptujji kapitalisti imajo tu v rokah glavni denarni promet; ptujji kapitalisti pomagajo Lahom tlačiti nas Slovane, ter nas polagoma raznarodovati. Povestnica nam kaže, da je narod pešal in se zgubil, kamor je tujec

vselil svoj kapital. Bitstvo in značaj naroda vtapljala sta se v tujzem.

Temu raznarodovalnemu činu se uspešno ustavimo samo, ako si sami skušamo pomoči do samostojnosti in veljave, ako si snujemo narodna denarna društva, ter se teh tesno oklenemo. Polagoma bode mo tem načinom vpeljali v narod starodavno življenje, prevstrojili in ojačili je njemu v velikansko korist, rešivši ga tujega laškega in židovskega upljava.

Rojaki! Delalci! moči nam ne manjka, samo volja naša ni še jaka: vzbudimo se in poprimimo se dela. V Trstu imamo za to ugodnih tal; osnujmo si po načinu naših sodeželanov-Italijanov delalsko posojilnico in slovanske konsumne zadruge z združenim skladiščem za prodajo užitnin, obleke, pohištva itd. Majhni smo a dosti nas je, radi česar brez dvojbe bi enaka zadruga mej nami v Trstu imela sijajno prihodnost.

Od dobro osnovane narodne zadruge smemo se nadejati dobrih uspehov z ozirom na narodno, gospodarsko, kulturno in socialno stanje. Od nje zavisi gmotna in duševna neodvisnost slovenskega življa v Trstu.

Rodoljubi na delo! L.—

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poročilo o proračunskej debati. V 394. seji dne 28. aprila govoril je prvi konservativni poslanec dr. Ebenhoch jako odločno za konservativno šolo. Pojašnjeval je jako duhovito, kako da si misli stranka njegova versko šolo. Protestoval je najodločneje proti predbacivanju, da hoče konservativna stranka znižati „niveau omike“ in zanikal je, da bi verska šola materialno oškodovala učitelje. Konečno je zatrdil, da ne bode konservativna stranka nikdar prenehala zahtevati verske šole. Za dr. Ebenhochom govoril je Bukovinski poslanec Lupul, ter navajal razne želje glede Bukovine. Generalni govornik levice polemizoval je proti dru. Ebenhochu. Generalni govornik večine posl. Jahnu govoril je o razmerah na češkem vseučilišču in je izrekel razne želje. Po govoru posl. Jahna oglasil se je k besedi posl. Klun, da izreče stvarni popravek.

Govorila sta potem poslanca Türk in Naberger. Nabergerjev govor priobčimo na prvem mestu. Poslanec Kowalski govoril je o šolskih razmerah po Gališkem in se britko pritoževal o krivicah, ki se gode Rusinom.

V 395. seji dne 29. aprila govoril je poslanec Adamek o točki „izdatki za umetnost in arheološke smotre“. Naučni minister odgovoril je na zahteve, stavljene v prejšnji seji po poslancu Jahnu. Pri točki „visoke šole“ potezal se je poslanec Derschatta za povišanje plač profesorjem in asistentom tehniških visokih šol. Poslanec Žaček se je gorko potezal za napravo češkega vseučilišča na Moravskem. Poslanec Magg se je seveda protivil tej zahtevi. Temu je zopet odgovarjal poslanec dr. Fanderlik.

V 396. seji dne 30. aprila bili so poslanci vseh strank jako pobiti, ker so dobili žalostno vest, da se je stanje obolelemu predsedniku dru. Smolki jako shujšalo, tako, da je malo upanja, da bi ozdravel. O točki „srednje šole“ bil je dr. Tonkli generalni govornik. Pritoževal se je, da morajo slovenski in italijanski učenci srednjih šol po Primorskej slušati pouk v tujem in ne v materinem jeziku. Priporočil je, da bi se pouk v grškem jeziku pričel še le v višjej gimnaziji, ker so učenci preobloženi. Želi, da bi profesorji gledali tudi na vzgojo učencev. Govornik je povdarjal potrebo, da se na gimnazijah v Mariboru, Celju, Gorici, Trstu in Pazinu ustanove slovanske paralelke. Glede Pazina priporočal je vladi, da tam

osnuje samostojno nižjo gimnazijo s hrvatskim učnim jezikom in prosil, da se skrbi, da bodo slovenski učenci v Trstu mogli dobivati pouk v materinem jeziku. Naposled navel je vzroke, radi katerih je potrebno, da se zopet oživi gimnazija v Kranju. S to točko bila je završena razprava o naučnem ministertvu.

Za tem pričela se je razprava o justičnem ministertvu.

Vnanje države.

Srbsko skupštino so zaključili s posebno poslanico regentstva. V tej poslanici pravi regentstvo, da je skupština izvršila nadeje, katere se je do nje stavilo; po patrijotizmu in trudoljubivosti svojeje zvršila je svojo misijo in pokazala trdno voljo, uveljaviti načela pravega konstitucionalizma. Previdnemu delovanju skupštine se je zahvaliti, da se je deficit zmanjšal za polovico. Tudi na obrambo dežele je skupština ozir jemala, odobrivši predloge glede odkupa monopolov in vrejenja financ.

DOPISI.

Z Notranjskega, koncem aprila. (Izv. dopis). Gospod urednik! današnjega dne, ko Vam pišem te vrste, leta tisočsedemstopenesedemdesetega, rodil se je — če nas, to se pravi: če mene historičko-spominska data ne goljufajo — slavni König, ki je iznašel takozvano „Schnellpresse“, ali kakor bi jej mi dva rekla: stroj za brzotisk. Kedaj je pa ta „iznajditelj“ umrl, tega pa res da ne vem; a se mi tudi ne zdi važno vedeti, kodaj je umrl ta človek, nego jaz sem Vam le hotel dokazati, da so bili ljudje tudi že pred sto leti „praktični“, kar dandanes neso, ali vsaj navadna ni ta „čednost“ pri sedanjem rodu, zlasti ne pri nas Slovencih in pri družih — navadnih ljudeh! . . .

„Praktični“ so n. pr. to-stran gozdale — mesarji. No, oni prodajejo meso za ono — „pitanih volov“ (kilo po 48 kr.), a koljejo navadne hrvatske buše, kojih meso in pa drug „materijal“ sta tako nepraktična za želodec, kakor cena mesa za — žep, zlasti tacihi ljudij (konsumentov) seveda, ki so odvisni od nepraktičnega mesečnega ali letnega zaslužka, kar je — po teoriji — že vse jedno! . . .

Po mojej misli bilo bi napram tem odveč praktičnim mesarjem po nekodi najbolj umestno osnovanje konsumnega društva, ali pak — če bi to ne bilo možno — razpis mesarskega mesta s pogoji, ki bi ne bili „praktični“ le za mesarja, nego tudi za konsumente; s tem bi se marsikje, — zlasti pa na Notranjskem po nekodi — prišlo v okom tej rafiniraneje „press-manipulaciji“, ki ima sedež svoj baš pri mesarskej obrti v prvej vrsti.

In časi so slabi, gospod urednik, in to kazi nekoliko sicer praktično življenje človeško, ne tako cena živinska, ki je vedno še dokaj primerno nizka, ali če hočete normalna!

Manj praktični, nego mesarji, so pa naši „Amerikanci“. Zakaj vraga le ti?! Na to vprašanje Vam kmalu odgovorim. Izseljevanje v Ameriko postalo je zadnji čas tudi na Notranjskem uprav epidemično. Najprvo vzdignila je zastavo svojo Dolenjska stran, a tej jela je neposredno slediti Notranjska. Da pride na vrsto prej ali slej tudi Gorenjska, je toliko kot gotovo! Mora biti pač močen magneten pól onkraj oceana, da vleče s tako silo človeški — ta kranjski rod od tod na-se.

Ko človek vidi ali bere, kako se danes tu, jutri tam, zbira malo krdelo starih in mladih ljudij, večidel kmetkega stanu, ter podaje na odhod v Ameriko, proda tu svoje imetje ali si pa izposodi nanj potrebnega denarja za potovanje, prašati se mora samega sebe: I zakaj pa zapušča vendar ta „roj“ svoj ljubi kranjsko-slovenski dom?! So mar temu krive morda neugodne

gospodarske, materialne razmere, ali kak zunanji vzrok; ali ime dežele, po kateriej se bojda cedi med in pa mleko, ali kak drug vir „nebeške sreče“ itd.? E, kaj še! Tu igra ulogo v prvej vrsti človeška domišljija, zatem nepremišljeno lepšanje prihodnosti po ljudeh, ki so že kaj časa v Ameriki bili in si par krajcarjev lažje prislužili, nego doma z lenobo, in ki vabijo svoje ostale rojake sedaj za seboj; najbolj pa zadene krivda razne agente severno-nemškega Lloyda, ki preže na vseh ogljih, ulicah in zakotjih, in vabijo na prav rafiniran način ta lehkomišljen ljud — v tujo, nepoznato deželo, kjer rase trnje in osat za lehkomišljenega človeka, kakor poganjata tudi doma in povsodi!

Kaj pomaga prepozen kes! Prej je treba misliti na nasledke, a ne potem, ko ni rešitve več! Zbog tega bilo bi umestno, da bi kompetentne oblasti z vso postavno strogostjo postopale napram tacim svojeglavnim ljudem in zapirale jim pot, zlasti pa pri nas na Kranjskem, o kateriej je Dunajska „Neue Freie Presse“ pred par dnevi glede tega izseljevanja naših ljudij, na prav zbadljiv način smešila deželo, rekoč: „ . . . das Auswanderungsfieber in Krain“; potem pa naštel pet slučajev, v katerih so bili nekateri mladi ljudje z Dolenjske, ki so hoteli s tujimi listinami popihati jo v Ameriko, pri jednem dunajskih okrajnih sodišč vsak s sedemdnevnim zaporom ter 10 gld. globe kaznovani.

Pa za danes dovelj, a o čem družem prihodnjič! —n.—

Iz sežanskega okraja. (Novačenje, pomlad). Dne 14. in 15. aprila t. l. vršilo se je v Sežani, a 17. in 18. pa v Komnu vojaško novačenje. Vspeh je bil dovoljen, kajti nabrali so v Sežani 108 in v Komnu 97 novincev. Zadnji okraj dajal je navadno več vojakov, kakor prvi; zakaj ni letos tako, ni mi doumno; pravijo, da so fante prvega razreda prihranili za drugo leto. Vederemo! Fantje so se povsod vedli še precej dostojno in nikjer ni prišlo do izgredov. Tedaj brez vsakega resnega nemira so minoli dnevi novačenja, kar je hvalevredno.

Glede petja moram omeniti, da se je čulo nekaj več slovenskega petja, kakor minula leta. Vendar pa ne morejo še naši fantje, ki v Trstu delajo in semkaj pridejo k vojaškemu naboru, opustiti grdega italijanskega „jollilafanja“, kakor n. pr.: „Voga, voga la barketa“ itd. Upamo, da bode v bodoče kaj bolje.

Iz zimskega spanja se je predramila mila priroda. Pomlad je tu in vsaka stvarica diha novo življenje. Se svežim zelenjem se diči gozd, skrivnostno šumeč v sladkem objemu pomladanskih vetrov, slavec in kos mlo pevata v gaju, travniki so zeleni in ozaljšani z duhtečimi cvetkami, po hribih in dolinah se razlega veselo žvrgolenje drobnih ptic. Sadno drevje se lepo razcvita in obeta mnogo sadu. Tudi trta lepo poganja. Upamo, da nam bode letos „peronospera“ prizanašala. In ako se bode tudi prikazala, našla bode letos hude sovražnike, kajti kmet je spoznal potrebo škropljenja in vsak že skrbi ze škropilnice. Kdor je v minolem letu škropil, pridelal je še precej dobre kaplje; kdor pa ni, gledal je mlo lepo grozdje svojega sosedu. Tedaj kmetovalci: Pozor!

Domače vesti.

Imenovan je stavbinskim praktikantom pri namestništvu, tehniški student g. Ernest Dejak.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metoda darovali so: slab biljardist 82 kr. Jos. Abram stud. jur. 1 gld. in Josip Skočir 1 gld. — V gostilni g. Tenceja na Proseku nabralo se je 2 gld. 73 kr. —

N. N. je daroval 5 gld. — Nekdo je plačal za zgubljeni stavo 5 gld.

Račun o nedeljnem koncertu priobčimo v prihodnji številki.

„Jour-fix“ je danes zvečer ob 8. uri v „slovenske čitalnici“. Pogovarjalo se bode o sestavljenju bodočega odbora. Gospodje člani naj se v mnogobrojnem številu udeležijo tega sestanka.

Občni zbor „Delalskega podpornega društva“ je jutri popoldne ob 4. uri. Gospodje člani naj se polnoštevilno udeležijo tega zbora, da ne bi ostal nesklepčen radi nedostatnega števila udeležencev.

Sv. maša pri sv. Jakobu. Od danes naprej bodo imeli otročiči slovenske ljudske šole pri sv. Jakobu vsake srede in sobote ob 7½ uri zjutraj sv. mašo v župnej cerkvi.

Lahonske marnje. Iz Dunaja brzojavljajo, da je drž. poslanec R. Luzzatto predložil zbornico resolucije, naj bi vlada prišla v pomoč italijanske narodnosti v Trstu, prevzemši polovico stroškov za vzdrževanje laških srednjih šol v tem mestu. Istotako brzojavljajo tuk. časopisom, da je naučno ministerstvo obljubilo podpirati in v obzir jemati prošnjo ulralahonskega društva „Pro patrie“ za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. Kakor je iz tega razvidno, vlada je še odločena tirati na Primorskem Slovanom sovražno politiko, ter božati, likati in krepiti italijanski živelj, na očitno škodo nam Slovanom. Skušnje z izdajalci, bombometalci in petardisti jo neso še spametile, ampak hoče, da bodi Trst narodno središče avstrijskih Lahov in utočišče Irredente. Habeat sibi. — Odločno zopratavljanje slovenskih poslancev — kojih predlogi so žalibog slabo podpirani po krivdi istih samih — živo risanje žalostnega položaja Primorskih Slovanov od strani dr. Ferjančiča, dr. Vitežiča, dr. Gregorca in Nabergoja malo more, ako si slovenski poslanci južni dežel, združivši se z Mladočehi in Rusini, sami ne osnujejo svoj klub, ter odločno zahtevajo od vlade premembo dosedanje politike na Primorskem.

Italijanski časniki v Trstu se petorici slovenskih poslancev (tako je nazivajo) rogajo rekoč, da je v letošnji šolske debati več pomagalo par krepkih opomb iz vrst italijanskih poslancev, nego vse ekspetoracije imenovane petorice! „La fama di ribelli di questa pentarchia — piše nek list — varrà se non altro a richiamare l'attenzione del governo sui nostri reali bisogni“. Naš kmet bi rekel, da imajo Lahji več sreče nego pameti. In res, slovenski drž. poslanci že davno tirjajo od vlade samo jedno slovensko ljudsko šolo v Trstu za preko 2000 slov. otrok — iste pa še nemamo. Stoprav se pa oglasi krivonosni Luzzatto, že obeča vlada laškej manjšini učiteljske, obrtno šole, srednje šole in — vseučilišče. Prosit. — Kot zaslobo svojej resoluciji navajal je Luzzatto bližajoči se kritički položaj Trsta, ko mu bode vzeta zadnja predprava: prosta luka in užitinski davek. Municipij ne bode mogel nositi tolikih bremen, ter vzdržavati panlahonsko gimnazijo in realko, treba da mu vlada pomore — italijančiti tukajšnji živelj in vzgajati mladino v nekem, Avstriji nič kaj prijetnem duhu. In vlada je to obljubila!

Delalsko gibanje. „Mi proizveditelji, mi moramo učinjati državo, in za nas je hoteti tudi moči“ — pisal je Francoz Murat. Delalski stan je postal v istini velemoč, na kojoj se bodo morali državniki in zakonodajci ozirati. Priča nam je sedanje gibanje, ki je dolgo časa tlelo, slednjič pa oživel in sedaj zavzema že vse društvo. Vsa Evropa je nemirno pričakovala dne 1. maja; povsod se je rabila največa previdnost, storili so se potrebni koraki za občno varnost. Tudi Trst ni zaostal. Policija je dobro pazila, da se ta dan prepričijo nemiri; vojaki so bili pripravljene za najhujši slučaj. Ali do nemirov ni prišlo zbog pazne pozornosti predstojajočih oblastev. Minola leta je bil 1. dan maja dan

veselja in radosti; vse meščanstvo je rano v jutro hitelo v gozdič v ozelenelo naravnino naročje. Letos ni bilo nikjer živahnosti. Pri lovcu vse tiho; v gostilni „pri gozdiču“ je svirala godba, ali obiskovalcev malo. V mestu samem je vladal nek neopravičen strah; zunanji ljudje in naše kmetice so se celo bale ta dan v mesto. Sem ter tja po ulicah je bilo opaziti kupe praznujočih delalcev; povsod so bile nastavljene javne straže. V novej luki so delali le oni delalci, ki so prišli pred 6½ uro zjutraj, drugim je policija zabranila vhod. Lloydov arsenal je bil prazen; plinarnica obdana s stražniki; mlin Economo ni mlet; v „Stabilimento tecnico“ je bilo vse tiho. Nekatero tovarne in skladišča so bila zaprta; mesto žalostno; nikjer ni bilo pravega veselja; povsod vladala je neka resnoba. Proti 10. uri je začelo vlivati iz neba ter je padalo do večera. Znano socialističko društvo „Confederazione“ je hotelo prirediti shod pri sv. Ivanu, ali policija je to prepovedala. Kmalu popoludne zaprle so se glavne prodajalnice, ker ni bilo kupcev. Včeraj je imelo mesto zopet svojo navadno obliko; delalci so šli na delo. Sploh se je vse izvršilo mirno in brez izgredov. Bolje tako.

O delalskem gibanju. Kakor nam javlja brzojav, ni bilo 1. dan maja skoro nikjer posebnih izgredov. Vsi Dunajski listi hvalijo dostojno ponašanje delalcev. — Istotako je bilo v Budimpešti. — Na Moravskem bili so izgredi v Prostjejevu, kjer so napali jetnišnico. — V Rimu in Berlinu bili so delalci mirni. — V Turinu je policija razpršila demonstrante, kateri so pa potem na redarje streljali. — Tudi v Bolonji so hoteli demonstrirati, toda policija je preprečila njihov namen. — V Bruslju je 10.000 delalcev korakalo po mestu noseč tablice se zahtevo 8 urnega dela. Izgredov ni bilo. — V Parizu bili so izgredi, zaprli so kacic 500 demonstrantov. Demonstranti so se sprijeli z konjico, pri čemer je bilo ranjenih kacic 30 osov.

Ferijalno društvo. Delovati za razširjatev in ukrepitev narodne zavesti bil je od nekaj čilj slovenske mladine; in da je mladostno navdušenje za vse lepo in blago mogočnega upljiva na širše kroge, tega pač nikdo ne bo tajil. Velikošolci na Dunaju imajo svoje središče v „Sloveniji“, — oni v Gradcu v „Triglavu“. — A o počitnicah, ko so raztreseni dijaki po vsej domovini, nemajo pravega središča v domačiji. Temu nedostatku sklenili so slovenski velikošolci na Dunaju opomoči s tem, da osnujejo slovensko ferijalno društvo. Poseben odsek, ki bo zaradi tega stopil v dogovor s graškimi velikošolci, storil bode vse potrebno, de se morda že letošnje počitnice ustanovi to potrebno društvo, ki naj bi zjedini vse slovenske velikošole abiturijente; vsako leto privedilo dijaški shod in veselico v drugem kraju slovenske zemlje, budilo vzajemnost in kolegijalnost med vsemi slovenskimi dijaki. — Naravno je, da bode izključeno vsako politično vprašanje, vendar se je nadejati, da bode zaveza slovenskih velikošolcev tudi v tem oziru dobrodejnega vpljiva na slovensko občinstvo.

Izletni vlaki v Gorico in Kormin se začnejo prihodnjo nedeljo; voznini je cena jako znižana.

Nova vozna tarifa na južnej železnici se uvede dne 1. junija. Tarifa se je predložila ministerstvu v proučenje, koja jo brez dvojbe potrde. Cene so znatno znižane.

Assicurazioni generali. To znamenito zavarovalno društvo je imelo minoli terek svoj občni zbor. Iz poročila posnamemo naslednje: dohodki; nerazdeljena bilanca A. 1888 gld. 2536; zavarovanje proti požarom gld. 463.587.48; zavarovanje življenja gold. 167.479.19; očetovski dohodki bilanca A. gld. 299.124.57; idem B. gl. 206.994.56; vkupe gl. 1.139.721.80. Odštevanje z gubo na zavarovanju proti točji

gld. 404.309.74; idem zavarovanju prevažanja gld. 20.583.62 in izplačilo zavarovancem na življenje gold. 61.389.96; vkupe gold. 486.283.32, ostane čistega dohodka na razpolago delničarjem gold. 653.438.48. Izplačala je družba leta 1889 odškodnin za 10 milijonov goldinarjev; odkar obstoji pa do 31. decembra minolega leta ogromno svoto preko 227 milijonov goldinarjev. Delničarjem se izplača dividenda po gold. 116 v zlatu, začeni dne 5. t. m.

Te številke nam pričajo, da je zavod ta v pravih, izvedenih rokah in da more biti vodstvo zavoda ponosno na doseženem vspehu. Ta vspeh moramo tem više ceniti, ker je lanskega leta zavarovalno industrijo toča hudo zadela. Osebito je vspeh zavarovalne stroke proti toči jako ugoden, navzlic naprednem duhu, ki prošinja vodstvo in je sili, da kolikor moči zadovoljuje svoje klijente.

Avst.-ogr. Lloyd. Gmotno stanje tega važnega parobrodarskega društva se vedno hujša. Lani se je mej delničarje razdelila dividenda 10½ gld. na delnico vpotrebivši v to rezervni zalog; letos je neki denarno stanje še slabše, kajti namesto dividende ostane pomanjkljaj gld. 441.868, čeprav se porabi ves rezervni zalog. Samo na premoğu imelo je lani društvo 200.000 gld. več izdatkov. Skupna vrednost parnikov 16.970.000, vrednost palače gld. 1.610.039. in ladijetesalnice (arsenala) okolu 3 milijone for. itd. Uzrok pešanju je menda le slaba uprava. —

Izpuštili so iz ječe onih šest Lahončikov, ki so pred mesecem v nekej gostilni v Gradiški preluknjali podobo pokojnega cesarjeviča Rudolfa. Stric „Corriere“ meni, da je zaporu bilo uzrok slovansko-klerikalno časopisje, ki je čin obsojalo ter da je oprostitev teh šest nadobudnih mladencev prava breca tem časopisom. Hm.

Samomorilci postali so v Trstu nekaka modna stvar. V teku tega tedna je 5 osov samovoljno storilo konec svojemu življenju. — Neka deklina, katerej je gospodinja zapretila, da jo izžene iz službe, ako ne preneha ponočevati z nekim vojakom, izpila je kozarec ostrupljene vode ter za tem umrla v bolnici. — Ognjegasec Peter Milatovič se je usmrtil izpivši kozareček mišnice. Piccolo se čudi, da pred samomrtilca pogrebni sprevedom ni bilo duhovnika! — 54letni Leop. Brindlmayr ustrelil se je v gostilni Sandwirth; na mizi so našli list na njegovo soprogo; zapušča sedem otrok. — 52letni A. Kletscha, diurnist pri tukajšnjem namestništvu, ustrelil se je v sredo večer sedeč na stolu na Acquedottu; odnesli so ga v bolnico. Žalostno.

Nesreča. 32letni J. Orlič in A. Vravešič sta kopala v Števanu zemljo, s koja zasipajo morje v novej luki. Nenadoma se vtrga nad njima velik plaz zemlje ter oba pokrije. Vravešič je ostal na mah mrtev, Orliča so prenesli hudo ranjenega v bolnico.

Detomor. Neka 18letna Marija Z. iz Rudolfovega porodila je na skrivnem dete, sad pregrešne ljubezni. Da svojo sramoto zakrije, zavila je človeška hijena novorojenca v eunje ter ga vrgla v nek vodnjak na letovišču C. v ulici Pindemonte, kjer je mrtvec ležal preko jeden mesec. Hudobnico je policija zaprla.

Mrtvoud je zadel necega 56letnega brijacha, ko je spal s svojim pajdašem v nekej sobi v starem mestu. Prenesli so ga v bolnico, kjer je kmalu na to umrl.

Tržno poročilo. Cene so razumo, kakor se prodajo na debelo blago za gotov denar).

Kava Mocca 100 K. 132.— 134.—
Rio biser jako fina — — — — —
Java 121.— 126.—
Santos fina 111.— 112.—
„ srednja 107.— 108.—
Guatemala 115.— 117.—
Portorico 133.— 135.—
San Jago de Cuba 136.— 137.—
Ceylon plant. fina 131.— 133.—
Java Malang. zelena 118.— 120.—
Campinas — — — — —
Rio oprana — — — — —
„ fina 111.— 112.—
„ srednja 105.— 106.—

Cassia-lignea v zabojih 39.50 30.—
Macisov cvot 420.— 430.—
Inger Bengal 22.— 23.—
Papar Singapore 65.— 66.—
Penang 53.— 54.—
Batavia 54.— 55.—
Fiment Jamaika 39.— 40.—
Petrolaj ruski v sodih 100 K. 7.75 — — —
„ v zabojih 9.— — — — —
Ulje bombazno amerik. 32.— 34.—
Lece jedilno j. f. gar. 41.— 42.—
dalmat. s certifikat. 44.— 45.—
namizno M.S.A. j. f. gar. 53.— 54.—
Aix Vierge 64.— 66.—
fina 60.— 62.—
Božični pulješki 7.50 7.75
dalmat. s cert. — — — — —
Smekve pulješke v sodih — — — — —
„ v venicah 12.25 12.50
Limoni Mesina zaboj 4.— 4.50
Pomeranço sicilijansko 4.25 4.50
Mandlji Bari I.a 100 K. 100.— 102.—
dalm. I.a, s cert. — — — — —
Pignoll 69.— 71.—
Riž italij. najljineji 18.50 19.—
„ srednji 17.— 17.50
Rangoon extra 15.25 — — —
„ I.a 13.25 — — —
„ II.a 12.— — — — —
Sultanine dobre vrsti 36.— 38.—
Suho grozdje (opaša) — — — — —
Čibebe 22.— 23.—
Slaniki Yarmouth sod — — — — —
Polenovke srednje velikosti 33.— — — — —
„ velike — — — — —
Sladkor centrifug. v vrečah 100 K. 31.50 31.57
certifikat. — — — — —
Fazol Coks 10.50 — — —
Maadloni 8.5 — — —
svetlorudeči 8.50 — — —
temnorudeči 8.25 — — —
bohinski 9.— — — — —
kanarček 9.— — — — —
beli, veliki 9.50 — — —
zeleni, dolgi 7.— — — — —
okrogli 6.25 — — —
mešani, štajerski 6.— — — — —
Maslo 92.— 93.—
Seno konjsko 2.— 3.10
„ volovsko 2.10 3.50
Slama 3.— 3.90

Čuvajte se, da Vas kdo ne prevvari. — S ch w a z na Tirolskem. V prošlej zimski polotila se me je bolezen v želodcu, združena z brezappetitnostjo, glavobolom in slabim telesnim odvajanjem; te bolezni rešile so me lekarnarja Rihard Brandta švicarske kroglice (škatljica 70 kr. po lekarnah). Sedaj sem zdrava kot poprej; priporočam toraj te švicarske kroglice vsem na podoben način trpečim; toda pri kupovanju se je treba prepričati, da se dobi prave Rihard Brandtove kroglice, kajti ta izdelek ponarejujejo na prav brezvesten način. Devica Priska Fankhauser, delalka v tobačnej fabriki (Podpis poverjen). — Treba je biti previdni, da se dobi prave, lekarnarja Riharda Brandta švicarske kroglice z belim križem na rdečem polju, ne pa kako ponarejenje.

Priporočilo
č. tavarščam in gg. tovarišem na Goriskem in v bližnej Istri
Podpisani zastopniki učiteljskih družtev priporočajo, da bi blagovolile č. tavaršice in gg. tovariši kupovati šol. potreščine pri g. Gaspi. Likarju v Gorici.
Tolmin dne 9. aprila 1890.

Tolminsko učiteljsko društvo
tajnik, (Pečat) predsednik,
Ivan Krajnik l. r. And. Vortovec l. r.
Učiteljsko društvo za Goriski okraj.
tajnik, (Pečat) predsednik,
Peter Medvešček l. r. Tomaž Jug l. r.
Učiteljsko društvo za Sežanski okraj.
tajnik, (Pečat) predsednik,
Mat. Kanté l. r. Ant. Benigar l. r.
Učiteljsko društvo za Koperski okraj.
tajnik, (Pečat) predsednik,
Ivan Kuret l. r. Ferdo Brotschopf l. r.

Očitovanje.
Podpisani očitujejo, da so govorjenja, katera so raznesli, krivo zastopili, ker nij res da je veselilni odsek o priliki društvenega velikega plesa, pil pivo na račun društva; ampak je res, da so stroški za ta ples, kar smo se tudi osebnostno prepričali, popolnoma pravilno sestavljeni.
Trst 30. aprila 1890.

Polšak Miha. Andrej Krečič.
uda „Delalskega podpornega društva“.

I z j a v a.
Podpisani izjavlja, da ne sprejme izvolitve v odbor „Delalskega podpornega društva“.
Trst, 2. maja 1890.
Ivan Macarol.

Spomladansko zdravljenje.
Čaj „Tisoč cvetic“ (Millefiori).
Čisti kri. Izvratno sredstvo, ako peče v želodcu, kakor tudi proti zabasnanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje stane 50 kr. in se dobi v odlikovanej lekarni Praxmarer „Al due Mori“ Piazza Grande. 4—10

Dežnike in solnčnike

jednostavne do najelegantnejših iz solidnega blaga, skrbno izdelane v največji izbiri in po čudovito nizkih cenah priporoča

L. MIKUSCH

v Ljubljani

Mestni trg št. 15

tovarna za izdelovanje dežnikov in solnčnikov.

Preobleke in poprave se dobro in po ceni izvrše.

Naročila po pošti se hitro izvrše proti povzetju.

Prodajalcem na drobno so obširni ceniki na zahtevanje na razpolago. 3-6

Lekarna Franzoni

pri „Materi Božji“ 5-5

v ulici sv. Antona (poleg cerkve). Velika zaloga vsakovrstnih zdravil.

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfija

koncesionovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesionovani zastop 14-42

Ludwig Wielich

na Dunaju, IV Weyringergasse 17,

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo. Izdeluje kipe iz gipsa po nizkih cenah. 14-44

Suknene stvari

razašilje za gotovo ili pouzjetjem za jako jeftine cene i samo dobre vrsti

3.10 m za 1 odielo samo	for. 8.30
3.10 " " " " " "	" 4.60
3.10 " " " " " "	" 6.80
3.10 " " " " " fino	" 12.-
3.10 " " " " " vrlo fino	" 15.-
2.10 " " " " " za kaput fino	" 6.-
2.10 " " " " " vrlo fino	" 9.-
1.00 " darovae	for. 2.20-3.20
6.30 " kamgarn za prati	for. 2.80

Tvornica i skladišče sukna

E. Flusser u Brnu

Dominikanski trg 8.

Uzorcji badava i franko.

10-21-13

Nič več kašlja!

PRSI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 nvč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri z. prtem truplu, žledodnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 nvč.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debeleji koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 nvč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti in Pontoni. 13-12

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Znaten postransk zaslužek,

ki se vedno veča in ki dolgo let traja, morejo si pridobiti pripravne in zanesljive osebe (odsluženi žandarji imajo prednost), katere so v vednji dotiki z občinstvom. Vprašanja je pošiljati: G. S. 1890- Graz, postlagernd. 3-25

Kwizda-ja

e. k. izklj. priv.

restitucionálni fluid

(voda za pranje konj).

Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jačeneje pred in po velikem trudu in po delu daje konju posebno vztrajnost o dirkah itd. 1 steklenica gl. 1.40.

Kwizde Vaselina za konjska kopita proti suhim in lomečim se kopitomi Lonček f. 1.25.

Kwizde lep za kopita (umeteljni rog). 1 drožič 80 kr.

Kwizde milo za pranje domače živali. kositrova škatlja po 100 gramov 80 kr., kositrova škatlja po 300 gramov gl. 1.60. (C)

Pristno se dobi po vseh lekarnah in prodajalnicah mirodij avstr.-og. monarhije.

Da se varuje pomot, prosimo p. n. občinstvo, da zahteva o kupovanju teh sredstev vedno Kwizde preparate in pa se pazi na gorenjo varnostno znamko.

Pošilja se po pošti proti povzetju vsak dan po glavnem skladišču: Kreis-apotheke Korneuburg pri Dunaju

Franz Joh. Kwizda,

e. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni dobavitelj za živnozdravniške preparate.

Mirodilnica G. B. Angeli

v Trstu

Piazza della Legna št. 1, na debelo in drobno združena z odlikovano izdelovalnico čopičev (pinzeljnev)

in v veliko zalogo barv in olja lastnega izdelka Lakov z Angleške, Francozke, Nemške itd. itd.

kakor tudi v veliko zalogo mineralnih voda dobljenih neposredno od izvirov in jamčeno svežosti, in

romanskega žveplja

za žvepljanje trt, pomešanega z modro galico in namenjenega v zatiranje peronospore.

Zaloga v lastnej, v Logu pod Riemanjih ležečji hiši. 2-4

Najboljša 10-40

Brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah tovarna finega sukna

Sigel-Imhof v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je 1 odrezek v dolžnosti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli 1 odrezek iz pristne ovčje volne velja:

1 odrezek	gl. 1.80 iz navadne
1 odrezek	gl. 2.75 iz fino
1 odrezek	gl. 10.50 iz jako fino
1 odrezek	gl. 12.40 iz najfinjše

Nadalje so v največji izbiri: s svilu pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovce in turiste, pruvienne in tosking za salonske obleke, prepisana sukna za g. uradnike, blago iz sukna za moške in dečke, ki se sme prati, pristna pique-gilet-bлага itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajočo in točno dopošiljatev se jamči. Uzorcji zaslonj i franko.

Odlikovan na svetovnej Fariškej razstavi 1889.

Mobilje

prve vrste, dovršene po najnovejših Dunajskih modelih v vsakem zlogu, po nizkih cenah in prieti garanciji

IGNACIJ KRON podružnica v Trstu

Via del Teatro N. 3 (Tergesteo)

5-3

Katalogi na zahtevanje gratis.

Pošilja se colnine prosto

Prva Brnska firma za razpošiljanje manufakturnega blaga

Bernhard Ticho — Brno

7-20

Krautmarkt št. 18, — razpošilja po poštne povzetju.

RAJE CREPE

čista volna, dvojna širokost 10 metrov gl. 5.

NOUVEAUTÉS

snovij za ženske obleke: z modnimi črtami in carreaux, dvojna širokost, 10 m. gl. 8

PISANO

praktična snov za hišne obleke 10 metrov gl. 4.

Gladkobarvena moderna snov v vseh novih barvah dvojna širokost 10 met. gl. 5.—

CHEVRON

nove vrste, črtana snov, dvojno širokost 10 m. gl. 5-50

Trožica (Dreidraht) dobre kakovosti 10 m. g. 2-80

ČRNI TERNO

saksonski fabrikat, dvojna širokost 10 m. gl. 4-50

DOMAČE PLATNO 1 komad 30 vatlov gl. 1-50 1 " 30 " " " 1,5-50

KING-WEBE

bolje nego platno 1 kom. št. širok 30 vatlov gl. 6.

ŠIFON

1 kom. 30 vatlov I. vrste gl. 5-50 najboljša kakovostig. 6-50

KANEVAS

1 k. 30 vatlov lila gl. 1-80, 1 k. 30 vatlov rudeč gl. 5-20 Kanevas iz niti 1 k 30 vatlov lila in rudeč gl. 6.—

RAJE-RIPS

v vseh barvah, 10 m. gl. 3-50

OKSFORD

ki se more prati, dobre kakovosti, 1 kom. 30 vatlov gl. 1-50

Zofir za srajce

najboljšo, kar se more pripraviti, 1 kom. 30 vatlov gl. 6-50

BOSTON

ki se more prati, najnovejši deseni, 10 metrov gl. 3-50

Jedna Rips-garnitura

obstoječa od 2 pogrnjal za posteljo in 1 za mizo, se svilenimi franžami gl. 1-50

Tunis-portiere

za 1 okno, kompletne 2 dela f. 3-50

Jedna garnitura od jute

2 posteljina in 1 namizno pregrinjalo z franžami gl. 3-50

Zastor od jute turški vzorec, kompletni zastor gl. 2-30

Holandske dolge preproge (ostanki) 10-12 met. dolge 1 ostanek gl. 3-60

Najnovejši francoski volni, ki se morejo prati, krasnih načrtov, 10 metrov gl. 3-50

Rjuhe brez šiva iz dobrega domačega platna 3 kom. gl. 3-50

Platnena Java-robelj z zavozlani mi franžami 6 kom. gl. 2-10

Ženske srajce iz šifona in platna s lino štikarizo 3 kom. gl. 2-50

Ženske srajce iz trpežnega plat. obrobiljene s ščipkami 6 k. g. 3-25

Moške srajce lastnega izdelka bele ali barvene 1 kom. I. vrste gl. 1-80 II. vrste gl. 1-20

Srajce za delalce iz rumbarškega oksforda, kompletne, velike, 3 kom. gl. 2-50

Normalna srajca kompletne velika, 1 kom. g. 1-50 Normalne hlače komp. velike, 1 kom. gl. 1-50

1 Poletno ogrinjalo, dolgo g. 1-20

1 konjska plahta najboljšega izdelka, 190 cm dolga, 130 cm široka, gl. 1-50, Carskorumena plahta za fjakerje 1 kom. g. 2-50

Vzorcji gratis in franko — Ilustrovan modni žurnal „Brüner Neuheiten“ gratis in franko.

Najnovejša iznajdba Žveplalni meh „ZABEO“

Patentirana v vsih državah.

Žveplani meh „ZABEO“ najnovejša iznajdba z dvostrukim tiranjem zraka služeč za posipanje žvepla in drugih prahov proti trtni bolezni je bil odlikovan v Firenci na zadnji mednarodni razstavi aparatov proti trtni uši z srebrno svetinjo prve vrste. Ministerstvo poljedelstva obrtnije i trgovine je odredilo ta meh knetiškemu muzeju v Rimu. Jednostavna i močna konstrukcija tega meha omogočuje uspeh dvostruknega tiranja zraka i posiplje prah z najmanjšim kretanjem; posebni zapor ne dovoli da se žveplo v notranjost zagotovi

Ogromne naročbe tega meha so mi pretekla leta dohajale iz vsih vinorejskih krajev toraj mi nij potreba posebno healiti njegove prednosti, katere ga predpostavijo esem drugim mehom.

Izumitelj si pridrži postopati proti ponarejenjem njegovega meha z vsem pravicam katere mu zakon dovoli.

Cene: V zalogi v Trstu brez carine za naročbe od 1-25 mehov, komad, gl. 2.- od 25 mehov naprej gl. 1.90. Za notranjsko carine prosto za naročbe od 1-25 mehov, komad, gl. 2.50 od 25 naprej, gl. 2.35

Cene za zaboje:

leseni Zaboj za 1 meh 40 kr. za 2-5 mehov 60 kr., za 6 in več mehov vsaki meh 10 kr.

V istarske luke se pošilja brez zaboja.

Opazka. Pošilja se samo ako naročitelj denar ob enem z na ročbo pripošlje.

Glavno i edino zastopstvo i za loga za TRST, REKO, GORICO, ISTRILJO, i DAJ-MACIJO pri tvrdi:

ENRICO PECAN

v TRSTU — Lloydova palača, via Mercato vecchio 4. Imenovana tvrdka ima na zalogi po prav nizkih cenah sledeče predmete: sisaljke za vino, stiskalnice za drožje, srave za gnečenje grozdja, sisaljke za bunare (štirne), škropilnice za vrste itd. Železna o pohištvo kakor postelji, mize, stole, postelji za otroke itd. Mize i stole lesene za vrte — železne padiljone za vrte i vse druge predmete ki spadajo v hišo na vrt i v klet. — Prevzame vsakorstne naročbe. — Cenik, proračun i razjasnjenja da se po zahtevanju vsakemu. 2-8